

Nieuwsbrief

Uitgave: Vereniging Konstantin Paustovskij

Redactioneel bij Nieuwsbrief # 11

Beste Paussies,

Deze nieuwsbrief doet zijn naam eer aan....

Een nieuwe voorzitter. Een nieuw redactielid voor de nieuwsbrief. Een stuk uit het prachtige nieuwe boekje van Ria en Werner met daarin een verslag van de reis naar Georgië die een aantal van onze leden heeft gemaakt in september 2005. Een nieuwe column van onze scheidende voorzitter en de introductie van de kersverse nieuwe. Leuke nieuwe boeken en de vooraankondiging van een nieuwe verenigingsbijeenkomst aan het eind van de zomer 2006.

Ook is er tijdens de laatste bijeenkomst in Klarenbeek een nieuwe doelstelling voor onze vereniging vastgesteld. Natuurlijk blijft de schrijver Konstantin Paustovskij de spil waar onze vereniging om draait, maar we willen in de toekomst (nog vaker) ook tijdgenoten uit de literatuur en kunsten onder de aandacht brengen.

Kortom, nieuws, nieuws, nieuws... lees met plezier!

Namens de redactie,

Kees van de Ven, mei 2006

Inhoud #11

- nieuwsbulletin
- bestuursberichten
- P-column door Margaret Beers
- nieuwsbulletin
- verenigingswinkel
- boeken en websites
- Russische supermarkt
- Een miljoen rode rozen

NIEUWSBULLETIN

VERENIGINGSBIJEENKOMST EINDE ZOMER 2006

Eind van deze zomer of begin van het najaar wil de VKP een bijeenkomst organiseren in Hilversum. Bij een bevriende boekhandel aldaar zal door Rolf Orthel een lezing worden verzorgd over de schrijver Isaak Babel. Orthel maakte de documentaire "Babel, je moet alles weten" (2005).

PAUSTOVSKIJ-LEESCLUB

Als er mensen zijn die interesse hebben in een Paustovsky- leesclub kunnen zij zich daarvoor aanmelden bij Netty van Rotterdam, Seringenstraat 31, 2982 BT Ridderkerk of op nettyvanrotterdam@planet.nl De plaats van samenkomst wordt Rotterdam. Bij voldoende belangstelling worden de plannen natuurlijk nog verder uitgewerkt.

BEGIN VAN EEN ONGEKEND 2006

Op 29 januari van dit jaar was er een sfeervolle bijeenkomst van de VKP te Klarenbeek in het huis van Else van Lammeren en haar familie.

De middag begon met een optreden van de Georgische concertpianiste Nata Tsvereli. Zij streefde onze oren met haar prachtige pianospel. Ze vertolkte de Sonate opus 81a "Les adieux" in Es van Beethoven, "Images" boek 1 van Debussy, de Suite uit het ballet "El amor brujo" van De Falla en tenslotte "Improvisation and Toccata" van N. Gabunia.

Daarna was er gelegenheid om de meegebrachte fotoboeken over de reis naar Turkije en Georgië te bekijken. Hans Asselbergs presenteerde een filmisch verslag van de reis op zijn laptop en Ria Verbergt liet het concept zien van een dagboek met foto's dat zij samenstelt over de reis naar Turkije en Georgië.

Ook is er een aantal belangrijke verenigingszaken aan de orde gesteld. Hein Leffring is gekozen als de opvolger van Margaret Beers, die haar voorzitterschap van de vereniging heeft beëindigd. Zijn plaats in de redactie van de Nieuwsbrief zal door Mieke Jansen worden ingenomen. Gemmie Borggreven gaf te kennen dat zij de secretariaatswerkzaamheden tot het eind van het jaar wil blijven uitvoeren. We zoeken dus een opvolg(st)er.

Ook de doelstelling en de toekomstige activiteiten van onze Vereniging werden besproken. De discussie samenvattend kan daar over het volgende gezegd worden: met Paustovskij als uitgangspunt zal de vereniging zich in haar activiteiten ook richten op Paustovskij's tijdgenoten in de literatuur, de beeldende kunsten en in de muziek, en op zijn vrienden zoals die in zijn boeken naar voren komen. Uiteraard zijn de plannen nog niet uitgewerkt, maar een brainstormgroepje onder leiding van Gijs Geertzen en Netty van Rotterdam zal zich daar over buigen en met voorstellen komen. Lisette Mouton had al voorgesteld om in het najaar aandacht aan Babel te besteden.

Zo te zien gaan we een goed en gezellig Paustovskij-jaar tegemoet.

De middag in Klarenbeek werd afgesloten met een recital door Wieneke van Lammeren, dochter van Else en Paul, die aan het conservatorium in Zwolle zang studeert. Spontaan zong zij een aantal liederen voor de aanwezigen. Ze verbaasde iedereen met haar talent. Een mooie afsluiting van een gezellige middag.

BESTUURSBERICHTEN

CONTRIBUTIE

De contributiebetalingen druppelen geleidelijk aan binnen bij de penningmeester, maar heel veel leden dienen hun geldelijke bijdrage voor dit jaar nog te leveren! Wenst u niet langer lid te blijven van de vereniging wilt u dit dan duidelijk kenbaar maken aan het secretariaat; niet betalen is dus niet voldoende! Natuurlijk roepen we iedereen op lid te blijven nu er zoveel interessante plannen op stapel staan!

U kunt de contributie van € 16,- overmaken op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij te Staphorst onder vermelding van het jaar (de jaren?) waar u voor betaalt. Belgische leden kunnen hun contributie voldoen via Ria Verbergt.

JAARREKENING 2005 VERENIGING KONSTANTIN PAUSTOVSKIJ

Inkomsten:	contributies	€ 571.00
	fotoboekje	€ 20.50
	filmverhuur	€ 50.00
		<hr/>
		€ 641.50

Uitgaven:	bankkosten	€ 36.61
	vergaderkosten	€ 31.10
	attentie Sandra Roelofs	€ 20.00
	lezing Arthur van Langeveld	€ 175.00
	kosten Nieuwsbrief	€ 147.10
	Kamer van Koophandel	€ 29.44
	saldo overschot	€ 202.25
		<hr/>
		€ 641.50

Financiële middelen: rekening-courant 31-12-2005 € 1.399.43

Anna Bakker, penningmeester
Staphorst, 7 februari 2006

NIEUWE LEDEN, NIEUWE ADRESSEN, NIEUWE BESTUURSLEDEN

Hein Leffring is Margaret Beers opgevolgd als voorzitter van de vereniging. Zijn plaats in de redactie van de Nieuwsbrief zal door Mieke Jansen worden ingenomen. Gemmie Borggreven

heeft aangegeven nog tot het eind van 2006 beschikbaar te zijn voor secretariaatswerk. Wie wil haar opvolgen?

De Vereniging Konstantin Paustovskij bestaat intussen ruim vijf jaar en we zijn gegroeid naar zo'n 60 leden. Het secretariaat heeft aan de leden een nieuwe adreslijst per februari 2006 toegestuurd. Wilt u, indien u de adreslijst niet heeft ontvangen, dit melden aan het secretariaat? U ontvangt de lijst dan zo spoedig mogelijk. Ook wil het secretariaat erop wijzen dat het heel belangrijk om wijzigingen in de adresgegevens tijdig door te geven, anders blijft u in de toekomst verstoken van de nieuwsbrief en aankondigingen van activiteiten.

Secretariaat Paustovskij Vereniging: Gemmie Borggreven, Hertog Hendriksingel 38, 5216 BB Den Bosch of gem.borggreven@planet.nl

INTRODUCTIE NIEUWE VOORZITTER

Margaret had als vertrekkend voorzitter mij gevraagd om op zondag 29 januari voor haar de honneurs waar te nemen. Zo gevraagd zo gedaan. Toen ik de vraag stelde aan de aanwezigen om zich eventueel kandidaat te stellen voor het voorzitterschap, werd gezegd: "Als je daar nu toch staat als tijdelijk vervanger van Margaret, kun je het net zo goed blijven doen." Tja, zwakjes protesteren helpt dan ook niet meer. Dus nu ben ik dan voorzitter.

Voor leden die me niet zo goed kennen zal ik nog iets over mijzelf vertellen. Ik ben getrouwd met Julia. We hebben een zoon en een dochter en inmiddels drie kleinkinderen en een vierde op komst.

In diverse functies was ik werkzaam als orthopedagoog en op dit moment adviseer nog parttime in een regionale verwijzingscommissie t.b.v. zorgleerlingen in het vmbo.

Als reiziger van het eerste uur heb ik met de toenmalige reisgenoten de Vereniging mee mogen oprichten. Het zou in Odessa gebeuren, maar het werd Nederland.

Wat mij boeit in Paustovskij's boeken is zijn persoonlijke beleving van een geweldig interessante periode in cultureel, sociaal-economisch en politiek opzicht, prachtig onder woorden gebracht in een vervlechting van journalistieke en literaire beschrijvingen.

Altijd was ik al geboeid door verhalen uit en over Rusland. Later veel gelezen van Tolstoj, Tsjechov, Gorki, Babel, Mandelstam, Charms, Tsvetajeva, Pasternak en anderen.

Na de eerste reis drong pas goed tot mij door hoeveel mensen hij gekend, ontmoet en vermeld heeft in zijn 'Herinneringen'.

Velen daarvan zeiden mij niets. Het was de aanleiding om een namenregister op te zetten met vermelding van meer bijzonderheden over de desbetreffende personen. Al gauw kwam ik er achter dat zonder enige kennis van het cyrillisch schrift, ik na enige tijd vastliep op de schrijfwijze van namen. Dat heeft me er toe gebracht om Russisch te leren om zodoende wat meer te weten te komen over de achtergronden van al die mensen die voor hem geen nadere toelichting behoeften, maar voor mij en vele andere lezers waarschijnlijk wel. Ik ben er nog steeds mee bezig, maar al een heel eind op weg.

Voor de Vereniging ben ik actief als lid van de reiscommissie, een beetje als archivaris en als lid van de redactie van de Nieuwsbrief, maar die taak is nu overgenomen door Mieke Jansen. Zou het toeval zijn dat mijn geboortedag en –maand dezelfde zijn als die van Konstantin Paustovskij?

Ik zal mijn best doen om de vereniging interessant, boeiend, levendig te houden voor iedereen die belangstelling heeft voor literatuur en cultuur.

Hein Leffring

P-COLUMN

Afscheidsmaal

Alle bestanddelen heb ik gebruikt! Tussen Sint Nicolaas en de kerstdagen was ik in retraite. Op oudejaarsavond heb ik uiteindelijk alle ingrediënten door elkaar gehusseld en er een stevige Russische soep van gemaakt; borschtsch. Hier volgt het recept.

Ingrediënten:

750 g rundvlees, zout, 3 middelgrote aardappelen, 300 g savooie- of wittekool, 2 middelgrote rode bieten, 2 eetlepels azijn, 3 eetlepels olie, 1 middelgroot blik tomatenpuree, 1 eetlepel suiker, 1 middelgrote ui, 2 winterwortelen, 2 theelepels olie, 1 theelepel bloem, 12 peperkorrels, 1 laurierblad, 1 knoflookteentje, 1 takje basilicum, 1 takje dillenkruid, 3 eetlepels gehakte peterselie, 250 ml zure room.

Bereidingswijze:

Het vlees in 3 l water met zout aan de kook brengen en 2 uur bij matige hitte later trekken. Dan de geschilde, in blokjes gesneden aardappelen en de in stukken gesneden savooienkool toevoegen. De rode bieten schoonwassen en op een bakblik in de oven leggen gedurende 40-50 minuten bij 180°. (Ik heb gekookte bieten gebruikt.) De schil kan men er nu gemakkelijk afhaken. De bieten fijnraspen en mengen met de azijn. De olie in een kleine braadpan verhitten en onder voortdurend roeren de bietenmassa hierin roosteren. De tomatenpuree en de suiker eraan toevoegen en alles nog even laten sudderen, waarna alles aan de soep wordt toegevoegd. In de olie daarna de fijngesnipperde uien en wortelen roosteren. Met de bloem bestuiven en nog even doorbruinen. Hierover 1-2 eetlepels van de soep gieten en 5 minuten laten doorkoken. Daarna alles aan de vleesbouillon toevoegen. De borschtsch met de in een lapje gebonden kruiden, zout en een snufje suiker 1-1½ uur laten doorkoken op een lage warmtebron. Daarna het vlees uit de soep halen, in kleine stukjes snijden in weer aan de soep toevoegen. Het zakje kruiden verwijderen en de soep op smaak afmaken met zout en suiker; met peterselie vermengen en in een voorverwarmde soepterrine opdienen. In elke soepkop een schep zure room leggen voor men de soep erin giet.

De gegeven hoeveelheid soep is voor 8 tot 10 personen. Maar men kan gerust veel maken, want deze soep wordt steeds smakelijker hoe vaker men hem opwarmt.

In plaats van rundvlees kan met ook schapenvlees en een stukje ham nemen. In anderen streken van Rusland gebruikt met het vlees van ganzen of eenden! Van streek tot streek verandert het recept maar iedereen meent dat hij alleen de "echte" borschtsch maakt!

Ik heb er veel gedachten in mee kunnen roeren en in mee laten sudderen. En ik zou geen P-fan zijn als ik Konstantin niet regelmatig in gedachten nam. Zo ook deze keer: wWat at h́j eigenlijk. Hij dronk veel thee. Maar leed ook veel honger. En op deze avond dacht met pijn in mijn hart aan één van zijn meest indrukwekkende passages. In een van zijn boeken beschrijft hij zijn gesjouw met 40 liter kokendhete soep van coupé naar coupé ten behoeve van gewonde soldaten. Hij droeg de pan door het gangpad van een wiebelende trein naar de voorste treinstellen waar de gewonden waren ondergebracht. Twintig deuren moest hij door. Geen infrarode bediening maar met de ene hand duwen en de andere arm sjouwen. Deze film in mijn hoofd zal ik nooit kwijtraken.

De borschtsch heb ik gegeten, de eerste dag van het nieuwe jaar 2006.

En vijf dagen daarna...P. zat tegenover me aan tafel.

MB

VERENIGINGSWINKEL

Een van de activiteiten van de Vereniging Konstantin Paustovskij is, in samenwerking met diverse partijen, het uitgeven van publicaties in de vorm van boekjes, video of DVD. Er is intussen al een flinke verzameling aan het groeien waarvan ik nog eens een opsomming zal geven. Al deze artikelen kunnen via de vereniging worden besteld.

REISVERSLAG / DAGBOEK OVER DE REIS NAAR GEORGIE

Ria Verbergt presenteerde op de laatste bijeenkomst al een conceptversie van haar dagboek met foto's over de reis naar Turkije en Georgië. In deze Nieuwsbrief vind u twee pagina's uit dit nog te verschijnen boek. Mensen die belangstelling hebben voor dit reisverslag kunnen dat kenbaar maken middels een briefje of mailtje. Stuur een bericht naar kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of naar Redactie Vereniging Konstantin Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg.

FOTOBOEKJE PAUSTOVSKIJ

Het betreft een facsimile uitgave van het mapje met ansichtkaarten over Paustovskij dat door de directrice het Paustovskij-museum in Goroditsje aan de vereniging is geschonken tijdens een bezoek aan Oekraïne. Het omslag van dit mapje kaarten met begeleidende tekst, alle foto's en de originele Russische achterkant met opschrift staan afgedrukt in het boekje, voorzien van een Nederlandse vertaling door Arie van der Ent.

Het boekje is uitgegeven door uitgeverij Poliphili uit Antwerpen (Ria Verbergt en Werner de Bondt) en kost in de winkel € 14,90. Leden van de vereniging kunnen het boekje bij het secretariaat bestellen voor € 10,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van ... keer € 10,- + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van " ... exemplaren Fotoboekje Paustovskij".

DOCUMENTAIRE DE SPRONG NAAR HET ZUIDEN

Een gefilmd portret van Paustovskij door Hans Keller voor de NOS (12-03-1991). Met medewerking van Wim Hartog werden diverse mensen (familieleden en bewonderaars) geïnterviewd en vele locaties bezocht in het spoor van de "De reis naar het zuiden" van Konstantin Paustovskij.

Deze documentaire is te koop (op video, € 7,-) Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of bij h.a.leffring@planet.nl of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij, te Staphorst onder vermelding van "De Sprong naar het Zuiden" en het aantal exemplaren.

FILM KARA BOGAZ

Het scenario voor Kara Bogaz werd destijds door Paustovskij zelf geschreven en is in de dertiger jaren verfilmd. De film is door een speling van het lot nooit in roulatie gebracht. Het is evenwel een prachtig voorbeeld van de sovjetfilm uit die tijd. Vol arbeidersheroïek en geloof in een betere toekomst. Een prachtig document.

De film Kara Bogaz is voorzien van Nederlandse ondertiteling. Arie van der Ent vertaalde alle teksten. Uitgeverij Poliphili (Werner de Bondt en Ria Verbergt) vervaardigde een gemonteerde versie van de film en de vertalingen en het geluid is beter gesynchroniseerd met het beeld.

De film Kara Bogaz is nu te koop op video voor € 16,- en op DVD voor € 32,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Vereniging Konstantin Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij te Staphorst onder vermelding van "Kara Bogaz", video en/of DVD en het aantal exemplaren.

Lado Gudiashvili (1896-1980) *Niko Pirosmani*
Niko Pirosmani (1862-1918) *postuum portret, 1928*
Art Museum of Georgia, Tbilisi

BOEKEN EN WEBSITES

DE SPRONG NAAR HET ZUIDEN EN SCHILDERS.

Paustovskij's vertelling over het liefdesverhaal van Maria en de schilder Pirosmeni, waarin hij niet alleen de liefde tussen deze twee mensen zo prachtig beschrijft, maar waar je ook het hele leven van de mens in Georgië in het algemeen proeft, in al zijn kleurrijke facetten..... Naar dit verhaal wordt verwezen bij de afbeeldingen van de schilderijen (waaronder het schilderij van Maria) op: www.steele.com/pirosmani

Bij de Armeense schilder Martiros Sarian (1880-1972) worden ook woorden van Paustovskij aangehaald: "Sarian represents all of Armenia. No painter, except Sarian, could ever express with colors its air and fog, the snows of legendary Ararat and Aragats, its abundant land, the beauty and diligence of its people" - K. Paustovsky (De Engelse vertaling vond ik tètè mooi om niet te behouden –E.) De schilderijen van Sarian zijn te vinden op www.gallery.am, de site van The National Gallery of Armenia. Je ziet met eigen ogen wat Paustovskij zag. Het is een prachtige site om doorheen te wandelen.

Else van Lammeren

IN DE KAUKASUS

Dagboek van August Muls, een Antwerps mijnexploitant, 1917-1918

De omslag van dit boek is al zo aantrekkelijk – een afbeelding van een schilderij van Niko Pirosmeni: Herder met mantel op rode achtergrond- dat het uitnodigt tot onmiddellijk kopen en lezen.

“Halverwege Zdroetsji zie ik een bende van een twintigtal gewapende mannen op de weg aankomen. Ze zongen en schreeuwden en zwierden langs alle kanten. De meeste droegen geweren maar hadden niet het minste herkenningsteken van soldaten of millionairs. “Dat zijn nu zeker bolsjevieken” dacht ik, “die de streek aflopen en leegplunderen”. Ik trok mijn vest aan die ik voor de warmte op de arm droeg, stopte mijn revolver weg – want wat kon ik met dat wapen tegen twintig man doen -, droogde mijn zweet af en trok de bende tegemoet, terwijl Hilarion voorzichtig achterbleef. Naderbij komende zag ik dat ze allen dooddronken waren en het zweet met beken van hun aangezicht liep. Ik hield ze goed in 't oog terwijl ik voorbijging, maar ze lieten me ongedeerd door, zelfs bezagen ze me niet, zozeer waren ze hun zinnen kwijt.”

August Muls (1878-1958), broer van de vooraanstaande Vlaamse kunstcriticus Jozef Muls, exploiteerde een mangaanmijn in Darkveti in een Georgische vallei en maakte er de chaotische jaren van de Russische revolutie mee.

Zijn Kaukasische dagboek is een uniek tijdsdocument zoals de trek van zovele Belgen naar Rusland er waarschijnlijk geen ander heeft opgeleverd. Met een vreemde charme verweeft het een koel relaas van conflicten en transacties met de nieuwe machthebbers doorheen een bijna poëtische kroniek van alledaagsheid in tijden van revolutie. Angst en paniek worden onophoudelijk gesmoord in triviale bezigheden als tuinieren en bevoorrading, in treinreizen naar Tbilissi en omgang met de dorpsfiguren en andere vreemdelingen..... Aldus de tekst op de achterflap van het dagboek.

De lezer wordt heen en weer geslingerd tussen alledaags leven in en om het huis boven op de berg en adembenemende gebeurtenissen die op een soms haast achteloze manier worden beschreven.

August Muls leeft in Darkveti meestal vergezeld van zijn jongere broers Henri en Pieter die ook meewerken in het bedrijf, en een plaatselijke "huisknecht" : Hilarion. Het boek bevat schitterende oude foto's van de familie, fabriek, kantoren, de mijnen en het landschap e.d. De redactie is verzorgd door J. Braet en E. Stols die ook de verantwoording en inleiding schreven. Deze gedeelten van het boek zijn op zich het lezen al waard. Zij geven een duidelijk inzicht in en achtergronden van het handeldrijven van zoveel Belgen en andere West-Europeanen in de Kaukasus. De lezer krijgt hier uitgebreide informatie over de Antwerpse familie Muls, en het verloop van hun Russische tijd. Ook informatie over de Kaukasus in de periode voorafgaand aan en ten tijde van de revolutie, en de invloed daarvan op leven en werken ontbreekt niet. Van harte aanbevolen!!

Else van Lammeren

"In de Kaukasus" red. Johan Braet & Eddy Stols
Uitg. EPO, 1990 / voor Nederland Uitg. De Geus
ISBN 9064459754

GEORGIË IN DE PERS

Iedereen kent het fenomeen: heb je na rijp beraad een nieuwe bril of eindelijk de juiste lamp aangeschaft, dan wemelt het opeens van die bijzondere brillen of lampen. En jawel, kort nadat leden van de vereniging Konstantin Paustovskij een unieke reis door Georgië maakten, is dat dit land populair in de pers, om niet te zeggen dat een waar toerismeoffensief op gang komt. Eerst waren er twee artikelen in *Metro* van 11 november 2005, door Kim van Dam: "*Van corrupt land tot vakantieparadijs*" en "*Benzine uit een Lada zuigen*". De auteur behoorde tot de eerste groep reisjournalisten die door de Georgische regering werd uitgenodigd, en voor wie de hoogzwangere Sandra Roelofs een lofzang hield op de sterke punten van deze vakantiebestemming: natuur, cultuur en gastvrijheid. In het eerste stuk beschrijft Van Dam een wandeling door Tbilisi met bezoek aan een kerk en een badhuis, een ontmoeting met een Tsjetsjeense vluchteling, verbeteringen sinds 1991, maar ook de huidige armoede en werkloosheid en de slechte toestand van wegen en toiletten. Zoals het hoofd van het Departement voor Toerisme stelde: die toiletten zijn te vernieuwen, de natuur waar ze in staan, blijft. En dat mogen we hopen. In het tweede stuk gaat het richting Russische grens, langs de kerk en ruïne van Ananuri, het skigebied Gudauri, het monument voor de goede betrekkingen tussen Rusland en Georgië en de door Duitsers gebouwde tunnels die de weg moeten beschermen tegen lawines. Einddoel was de Gergeti Drievuldigheidskerk, die als gevolg van het slechte weer echter niet werd bereikt. Die hooggelegen bestemming heeft ons reisgezelschap nog wel gehaald, helaas niet te voet, maar dankzij stoere chauffeurs met Lada's en Trabantjes.

Na *Metro* volgde *Elsevier* van 19 november 2005 met een dagboek van Frits Bolkestein onder de titel "*Rechte weg vol gaten*". Nu kunnen we de vroegere VVD-voorman en oud-Eurocommissaris bepaald niet als toerist beschouwen; hij was met vrouw en vijf partijgenoten in Georgië om -gesubsidieerd door de Nederlandse regering- politieke verwanten te leren zich goed te organiseren. Zijn verslag van 26 tot en met 30 oktober 2005 betreft uiteraard veel ontmoetingen met politici, maar bevat een aantal overeenkomsten met de ervaringen en waarnemingen van het Paustovskijgezelschap eerder die maand in en rond Tbilisi. De onvermoeibare Sandra Roelofs was natuurlijk van de partij, hij ziet veel oude bomen in de

stad, noemt corruptie en de bestrijding ervan, heeft zangers aan tafel, bezoekt sjofele kantoren, signaleert de beroerde toestand van het wegen- en elektriciteitsnet, heeft oog voor de religiositeit van veel -ook jonge- Georgiërs en bezoekt de Jvarikerkerk in Mtskheta. Ook hier veel herkenning.

Een volgende publicatie verscheen op 14 januari 2006 in de reisbijlage van *Het Parool*: “*Georgië - een laatste toast op de bergen en de vriendschap*”, door Gerard Jolink.

Waarschijnlijk hoorde hij bij de eerder genoemde groep reisjournalisten, ook hij nam deel aan een tocht naar Kazbegi, over de militaire hoofdweg, met overnachting in het ons bekende Cross Pass Hotel in Gauduari. Hij voegt daar een beschrijving van het landschap en de bevolking van Kakheti aan toe, met de plaatsen Telavi en Rustavi, waarbij de stalletjes langs de weg en waterflessen met huisgestookte tsja-tsjja niet onvermeld blijven. Een foto van het David Garejacomplex brengt een hoogtepunt van onze reis in beeld. Hetzelfde artikel werd geplaatst in het *Brabants Dagblad* van 11 februari 2006, nu met andere illustraties en uitgebreid met een kaartje en een kadertje reisinformatie.

Voor wie ook eens een historisch verslag van een tocht over die Georgische militaire hoofdweg wil lezen, is Poesjkins “*Reis naar Erzurum*” * aan te raden. Volgens de achterflap wordt dit reisverhaal gezien als het begin van het Russische proza. Poesjkin reisde in 1829 het Russische leger achterna tijdens de veldtocht tegen de Turken. “...*Vanaf Jekaterinograd begint de Georgische militaire weg; de postweg houdt hier op. Men huurt paarden in Vladikavkaz. Er wordt een kozakken- en een infanterie-escorte meegegeven, en een kanon.*” Dat waren andere tijden. Afgezien van alle militaire perikelen en de reisongemakken van die tijd komt ons veel bekend voor: Ananuri, een lawine op de Kruisberg, een badhuis in Tiflis, de citadel van Kars en tenslotte Erzurum, waar hij onderdak vond in het paleis van de overwonnen seraskir, en wel in het verblijf van de harem. Poesjkin keerde in de zomer van 1829 terug naar Rusland. De veldtocht eindigde met de overwinning van Adrianopel, waarbij de Russen Kars en Erzurum weer prijsgaven, maar de Kaukasische kust van de Zwarte Zee behielden.

MJ

*“*Reis naar Erzurum*” door Alexander Poesjkin.

Vertaling Monse Wijers

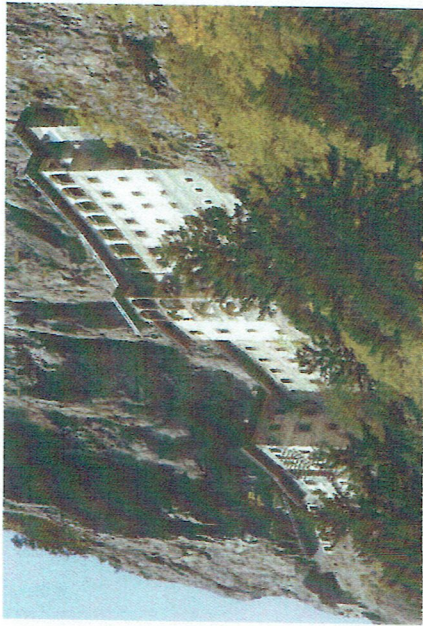
Uitg. Hoogland & Van Klaveren, Amsterdam/Hoorn 1999

ISBN 90 76347 03 4

RUSSISCHE SUPERMARKT

Vrijwel dagelijks fiets ik door de Piet Heinstraat in Den Haag. Daar is sinds enige tijd Supermarkt Moskou gevestigd. Voor de liefhebbers van Russische waar en desgewenst een praatje in het Russisch: Piet Heinstraat 66 (op loopafstand van het Noordeinde), telefoon: 070 - 302 01 06. Sobere inrichting, veel blikken en potten, maar ook brood, koekjes, kranten, dvd's, bier en soms Georgische wijn! Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag 11 – 19 uur en zondag 12 – 18 uur.

MJ

4de- 14de en 18de eeuw. We nemen rustig de tijd om te genieten van deze plaats, een halte op de zijderoute. Volgens onze gids prijkt de naam van Marco Polo in het gastenboek van de monniken.

Door de eeuwen heen zijn er graffitiurs avant la date bezig geweest. Het aanzien van al die bekladderde fresco's, met namen, geboortedata, adressen, landen van herkomst etc. is er niet op vooruit gegaan, maar gek genoeg heeft het ook wel iets. Het zou fantastisch zijn om een dergelijk monument nog in al zijn glorie te kunnen zien, maar toch is het complex van een indrukwekkende schoonheid, mede door zijn ligging.

De lunch gebruiken we even verder terug richting Trabzon in een houten chaletachtig restaurant. We genieten van de lokale specialiteiten: zwarte koolsoep, fondue van kaas en maïs, forel, sla, kruidenpannenkoek, rijstpudding, koffie of thee.

Miezerige regen op de terugweg. De flanken van de heuvels zijn begroeid met hazelnootbomen. Turkije zorgt hier aan de Zwarte Zee voor 75% van de wereldproductie. Oogsten gebeurt uitsluitend met de hand, door klein en groot, jong en oud.

Onze gids Davut bekennt hoe hij als kind meermaals een pijnlijke pols veinsde om aan de pluk van de hazelnoten te ontsnappen. Zo'n 50 Jaar geleden werden

meer naar het oosten toe met groot succes tresplantages aangelegd en kiwibomen geplant. Alles bloeit en groeit hier trouwens weelderig. In de tuimfjes rond de huizen staan vooral prinsessenbomen op staken, zwarte kool, aardappelen, olijf- en citroenbomen.

Terug in Trabzon bezoeken we de Ayasofia, begin 13de eeuw gebouwd onder Comnenos (1238-1263), de koning van Trabzon. De kerk is gelegen op een mooie, rustige plek met uitzicht op de Zwarte Zee. Later deed de kerk dienst als moskee onder het bewind van Mehmed de Veroveraar die Trabzon innam. Tot ver in de 19de eeuw was het eeuwenlang een centrum voor studie en konden reizigers er verblijven. De moskee raakte in verval. De buitenmuren aan de oostkant laten nog inscripties zien van Fenicische schepen die ooit deze plek aandeden. Naast de kerk / moskee staat los daarvan een vierkante toren, ooit een lichtbakken voor de zeevaart. In de Eerste Wereldoorlog diende de kerk als depôt en hospitaal, maar werd nadien prachtig

gerestaureerd (1958-1964). Kopje thee onder de voorraadschuur naast een traditioneel huisje dat als museum werd ingericht.

Dan op weg naar het huis van Atatürk, waar Trabzon zo fier op is. De villa werd gebouwd in 1892 door een Griekse reder en bankier. Nadat Atatürk zijn bewondering voor dit huis had uitgesproken werd het door de stad aangekocht en aan hem geschonken. Hij verbleef hier slechts enkele keren maar schreef er zijn testament waarin hij al zijn bezittingen aan het Turkse volk naliet. Atatürk vergaat echter het huis te vermelden in dit document waardoor zijn zuster het erfde. De stad kocht het voor de tweede maal voor 13.000 lira's en richtte het in als museum.

Intussen valt de avond. Davut belooft ons panoramisch zicht over stad, baai en zee en een kopje thee uit de samovar. De smoezelige regen die gelukkig niet echt doorzet, kan de sfeer niet bederven. Opnieuw diner in het hotel. Gisteren was het vlees met rode wijn, vandaag Zwarte Zeevins, een makreelsoort, met witte wijn. Hoe we erin slagen wijn te bestellen is een historie apart.

We blikken terug op een meer dan een geslaagde dag.

DE SPRONG NAAR GEORGIE 28 september - 9 oktober 2005

Als je even aan de praat bent denken de obers dat je bent uitgegeten en wordt je bord weggehaald.

**Donderdag 29 september
Trabzon - Sumela**

Vroege vogels hebben al een wandeling gemaakt in de stad of langs de markt voordat onze bus om negen uur vertrekt. Het is warm, vochtig, maar sappig groen hier aan de Zwarte Zee. We rijden door een prachtig landschap met hoog in de

**Woensdag 28 september
Amsterdam - Istanbul - Trabzon**

Het begin: voor sommigen een hartelijk weerzien, voor anderen een aangename kennismaking.

08:15 Spanning op Schiphol: Ely, Werner en Rita staan op de wachtlijst, ondanks een keurig Oké-ticket tijdig in orde gebracht door Tiara-tours. De overboeking heeft alles te maken met de voetbalmatch vanavond in Istanbul. De uitgelaten FSV-supporters weten echter nog niet dat ze een nederlaag van 3-0 zullen incasseren.

Alles komt goed. We vertrekken gezamenlijk. Het uurtje oponthoud in Istanbul wordt gecompenseerd door de snelheid waarmee ons tien-eurobiljet in een visumstempel wordt omgezet en door het jonge koppeltje dat ons door de transitzone naar de nationale vertrekhal loodst, ons een fotokopie van een e-ticket naar Trabzon overhandigt en vervolgens verdwijnt.

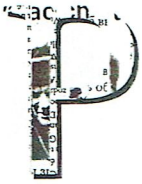
19:10 Het is donker als we landen in Trabzon. Davut Demir, onze gids voor de komende dagen, begeleidt ons naar het kleine, nette hotel Omesa in het centrum van de stad.

Zo tegen half negen gaan we aan tafel voor een heerlijke maaltijd. We moeten wel opletten dat de borden niet onder onze handen vandaan worden gehaald.

bergen kleine dorpjes met moskee en kaarsrechte minaret. We zijn op weg naar het Sumela klooster dat in de 4de eeuw werd gesticht. Het ligt beschut in een kloof bij een bos op zo'n 1300 m hoogte en vlakbij een woeste bergrivier.

We leggen het laatste stukje te voet af. Groep 1 klimt vanaf 1000 m, groep 2 volgt het traject voor de rustige wandelaar. Wat ons achter de muren van het klooster wacht is indrukwekkend. Een kleine kapel in een natuurlijke holte van de rotswand met 3 lagen fresco's uit de

EEN MILJOEN RODE ROZEN

Tekst: A.Voznesenskij

Muziek: R.Pauls

Vertaling: **Netty van Rotterdam en Hein Leffring**

1.

Een eenzaam schilder had zijn huis, zijn linnen doeken
Maar hij hield van een actrice, die van bloemen hield
Hij verkocht toen zijn huis, zijn doeken en werd dakloos
En voor al zijn geld kocht hij een zee aan bloemen

Refrein:

Een miljoen, een miljoen, een miljoen rode rozen
Uit het raam , uit het raam, uit het raam kijk jij
Wie is verliefd, wie is verliefd, wie is zo hevig verliefd
Wie heeft zijn bestaan voor jou verruild voor bloemen?

2.

s' Morgens als je voor het raam gaat staan
Was je misschien gek geworden?
Hoe lang duurt het voor je ziet, het plein vol bloemen
Je hart wordt koud
Welke rijkaard doet zo vreemd?
Maar onder het raam staat ademloos de artiest

Refrein

3.

De ontmoeting was maar kort
s' Nachts vertrok haar trein
Maar in haar leven was een waanzinnig rozenlied
De schilder bleef eenzaam achter
Veel ellende was zijn deel geweest
Slechts in zijn leven bleef een plein vol bloemen

Refrein

colofon

Deze nieuwsbrief is
een uitgave van en voor
leden van de Vereniging
Konstantin Paustovskij
De vereniging stelt zich o.m.
ten doel het werk van
Paustovskij breed onder de
aandacht te brengen.

Redactie-adres
Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg
tel. 013-5451128, fax. 013-5351279
kees.tortuca@home.nl